

РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВOPУШЕНЬ

Цей навчальний курс підготовлений за підтримки Європейського фонду за демократію (EED). Його зміст не обов'язково відображає офіційну позицію EED. Інформація та погляди, викладені в цій публікації, є предметом виключної відповідальності автора(ів).

Лектори:

Професор Галаган В.І.
galaganvi@ukma.edu.ua

Професор Бойко А. М.
andriy.boyko@ukma.edu.ua

Горбенко Г.М.
gorbenkoganna1@gmail.com

Частина друга

(модельовання проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій – 10 занять):

- модератор - професор Галаган В.І.,
- викладач - професор Бойко А. М.,
- викладач - професор Удовенко Ж.В.,
- тренер - детектив НАБУ Легін А.В.,
- тренер - адвокат Крикун-Труш А.В.,
- прокурор Спеціалізованої антикорупційної прокуратури,
- слідчий суддя Вищого антикорупційного суду.
- тренер-детектив НАБУ Юрчишин І. Б.

Форма контролю: залік

▲ РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

Частина перша

№	Тема	Дата	Час	Форма	Лектор	Зміни до розкладу
1-2	Алгоритм пошуку інформації в рамках розслідування кримінальних корупційних правопорушень.	06.02.2026	18:00-20:50	Лекція	Горбенко Г. М.	
3-4	Корупційні кримінальні правопорушення, що полягають у використанні службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди: поняття та кваліфікація Корупційні кримінальні правопорушення, що полягають у прийнятті пропозиції, обіцянки або одержанні неправомірної вигоди, підкупі або зловживання впливом: поняття та кваліфікація	13.02.2026	18:00-20:50 19:30-20:50	Лекція	Професор Бойко А. М.	
5-6	Основи методики розслідування корупційних злочинів. Застосування окремих заходів забезпечення кримінального провадження під час розслідування корупційних злочинів	17.02.2026	18:00-20:50	Лекція	Професор Галаган В.І.	

Частина друга

Кейс-стаді: Моделювання проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій

№	Тема	Дата	Час	Форма	Лектор	Зміни до розкладу
1.	Попередня кваліфікація злочинів, підстави внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР). Складання схеми вчинення корупційних правопорушень.	24.02.2026	18:00-19:20	Робота в малих групах (40 хв.) Презентація результатів роботи в групах та коментарі тренерів (40 хв.)	Детектив НАБУ Легін А.В, професор Галаган В.І., адвокат Крикун-Труш А.В., професор Удовенко Ж.В., професор Бойко А.М., Горбенко Г.М. детектив НАБУ Юрчишин І. Б.	

№	Тема	Дата	Час	Форма	Лектор	Зміни до розкладу
2.	Складання плану розслідування кримінального правопорушення	24.02.2026	19:30-20:50	Робота в малих групах (40 хв.) Презентація результатів роботи в групах та коментарі тренерів (40 хв.)	Детектив НАБУ Легін А.В., адвокат Крикун-Труш А.В., професор Галаган В.І., професор Удовенко Ж.В., прокурор САП детектив НАБУ Юрчишин І. Б.	
3-4	Складання клопотання про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи (мотивувальна частина). Підготовка до обшуку	10.03.2026	18:00-19:20 19:30-20:50	Робота в малих групах. Моделювання судового засідання з розгляду клопотання	Детектив НАБУ Легін А.В., адвокат Крикун-Труш А.В., професор Галаган В.І., професор Удовенко Ж.В., прокурор САП, слідчий суддя ВАКС Білоус І.О. детектив НАБУ Юрчишин І. Б.	
5-6	Обшук	12.03.2026 (офлайн)	18:00-19:20 19:30-20:50	Моделювання проведення обшуку. Аналіз результатів обшуку приміщення, обшуку особи та її затримання на підставі зробленого відеозапису	Детектив НАБУ Легін А.В., прокурор САП, адвокат Крикун-Труш А.В., професор Галаган В.І., професор Удовенко Ж.В. детектив НАБУ Юрчишин І. Б.	
7.	Допит свідка у конфліктній та безконфліктній ситуаціях	17.03.2026	18:00-19:20	Моделювання допиту у конфліктній та безконфліктній ситуаціях особи - учасника проведення обшуку (60 хв.) Коментарі тренерів щодо тактичних прийомів підготовки та проведення допиту (20 хв.)	Детектив НАБУ Легін А.В., прокурор САП, адвокат Крикун-Труш А.В., професор Галаган В.І., професор Удовенко Ж.В. детектив НАБУ Юрчишин І. Б.	

№	Тема	Дата	Час	Форма	Лектор	Зміни до розкладу
8.	Застосування заходів забезпечення кримінального провадження	17.03.2026	19:30-20:50	Робота в малих групах (40 хв.) Презентація результатів роботи в групах та коментарі тренерів (40 хв.)	Детектив НАБУ Легін А.В., прокурор САП, адвокат Крикун-Труш А.В., професор Галаган В.І., професор Удовенко Ж.В., слідчий суддя ВАКС детектив НАБУ Юрчишин І. Б.	
9.	Складання запиту про міжнародну правову допомогу	18.03.2026	18:00-19:20	Робота в малих групах (40 хв.) Презентація результатів роботи в групах та коментарі тренерів (40 хв.)	Детектив НАБУ Легін А.В., прокурор СВА, адвокат Крикун-Труш А.В., професор Галаган В.І., професор Удовенко Ж.В. детектив НАБУ Юрчишин І. Б.	
10.	Форми закінчення досудового розслідування корупційних кримінальних правопорушень	18.03.2026	19:30-20:50	Робота в малих групах (40 хв.) Презентація результатів роботи в групах та коментарі тренерів (40 хв.)	Детектив НАБУ Легін А.В., прокурор САП, адвокат Крикун-Труш А.В., професор Галаган В.І., професор Удовенко Ж.В. детектив НАБУ Юрчишин І. Б.	

▲ ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ КУРСУ:

Лекції, дискусії та case-study:

Слухачі повинні брати активну участь у дискусіях, а також бути готовими до виконання завдань протягом заняття. У разі внесення змін до вимог курсу про це буде зроблено усне оголошення та повідомлено через список розсилки. Студенти особисто відповідальні про обізнаність щодо цих змін, навіть якщо були відсутні на занятті.

Веб-сайт курсу

Програма, анонси, та навчальні матеріали будуть розміщені на веб-сайті ACREC: <https://acrec.org.ua/>

Список розсилки групи:

Куратори курсу робитимуть оголошення через розсилку. Ви особисто відповідальні за ознайомлення з цими оголошеннями.

Правила листування ел. поштою:

Прохання надсилати електронні листи лише в таких випадках: 1) щодо призначення додаткової індивідуальної консультації; 2) повідомлення про відсутність на занятті та причини; 3) прохання надіслати ще раз анонси, зміни до програми, розкладу чи інші додаткові матеріали курсу.

Питання щодо роз'яснення матеріалів курсу,

процедур занять чи підсумкового контролю просимо вирішувати після занять або під час індивідуальних консультацій.

Отримання додаткових балів

Курс не передбачає можливості будь-яких додаткових форм завдань для отримання додаткових балів, крім тих, що передбачає програма.

Правила поведження на заняттях:

Будь ласка, не запізнюйтеся на пари, під час лекцій вимикайте мобільні телефони. Обговорення та дискусії під час занять повинні бути жвавими та цікавими, але прохання висловлювати Ваші коментарі ввічливо. Будь ласка, виявляйте повагу до чужої точки зору і виражайте Вашу незгоду з аргументами інших коректно.

Етичні правила щодо написання робіт:

Усі студенти повинні особисто працювати над проектом. Співпраця з іншими студентами передбачається в межах виконання спільного проекту. Студенти зобов'язанні робити посилання у роботі на використані джерела; використання публікацій та досліджень без посилань вважається плагіатом. Плагіат є недопустимим та призведе до втрати права отримати кредити за курс.

Обсяг курсу:

Курс передбачає 15 занять (30 академічних годин), 10 з яких відбуватимуться в онлайн-форматі, 5 - в асинхронному форматі. В розкладі вказані заняття, що проводяться у форматі онлайн.

Оцінювання знань та вмінь студентів.

Шкала оцінювання знань:

Шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення	
A	91-100	відмінно	Дуже високий рівень знань із незначними помилками
B	81-90	добре	Дуже добре; більше ніж середній рівень знань, але з деякими помилками
C	71-80	добре	Добре; загалом гарна робота, але є достатня кількість помітних помилок
D	66-70	задовільно	Задовільно; але із значними недоліками
E	60-65	задовільно	Достатньо; досягнуті мінімальні критерії
F	30-59	незадовільно	Незадовільно; потрібна деяка додаткова робота
F	0-29	незадовільно	Неприйнятно; потрібна значна додаткова робота

▲ ПЛАН КУРСУ

РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

▲ ТЕМА 1-2. АЛГОРИТМ ПОШУКУ ІНФОРМАЦІЇ В РАМКАХ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

➔ План

- ▲ Планування OSINT
- ▲ Методи збору, обробки та аналізу інформації
Використання матеріалів Держфінмоніторингу, АРМА, МПП, Інтерполу
- ▲ Робота з державними та закордонними реєстрами http://www.manual.declarations.com.ua/?page_id=248#33 Використання інформації з декларацій держслужбовців - Net-Worth Analysis

Рекомендовані джерела

- ▲ Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15r>
- ▲ Закон України «Про доступ до публічної інформації» <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
- ▲ Кабінет Міністрів України Постанова від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» Наказ від 28.03.2016 № 897/5 «Про затвердження Переліку інформації, що підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних, розпорядником якої є Міністерство юстиції України» http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v897_323-16
- ▲ Лекційні матеріали до тренінгового навчального курсу для працівників державних органів та посадових осіб місцевого самоврядування «ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ» <http://ndiop.kiev.ua/sites/default/files/file/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf>
- ▲ Наказ НАЗК від 15.04.2020 №144/20 «Про затвердження Порядку проведення контролю та повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування»
- ▲ Отримати повне уявлення про державних службовців: Керівництво з ефективного фінансового декларування // Світовий банк Handbook (First Part) - Best Practices in Investigating and Prosecuting Corruption Using Financial Flow Tracking Techniques and Financial Intelligence// APEC Anticorruption and Transparency Working Group (ACTWG) November 2013
- ▲ Criminal Intelligence Manual for Analysts UNODC Structured Analytic Techniques for Intelligence Analysis 2nd Edition by Richards J. Heuer Jr. and Randolph H. Pherson (ISBN: 978-1-4522-4151-7)

- The Thinker's Guide to Analytic Thinking: How to Take Thinking Apart and What to Look for When You Do by The Foundation for Critical Thinking (ISBN: 0-944-583-19-9)
- Online Research Tools <https://gijn.org/online-research-tools/r>
- Guides for searching open data <https://www.bellingcat.com/category/resources/how-tos/r>
- Open Source Intelligence Techniques: Resources for Searching and Analyzing Online Information by Michael Bazzell
- Закон України Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення
- Understanding Net Worth <https://www.extension.iastate.edu/agdm/wholefarm/html/c3-19.html>
- The Net Worth Method Written by: Andrew P. Ross, CPA, CVA, CFE, PFS and Mark S. Warshavsky, CPA/ABV/CFE, CVA, CBA, ASA, CFE, CFFA, DABFA, MBA
<https://www.gettrymarcus.com/the-net-worth-method/><https://www.coursehero.com/file/16695052/NetWorthAnalysis/>
- The Thinker's Guide to Analytic Thinking: How to Take Thinking Apart and What to Look for When You Do by The Foundation for Critical Thinking (ISBN: 0-944-583-19-9)
- Online Research Tools <https://gijn.org/online-research-tools/r>
- Guides for searching open data <https://www.bellingcat.com/category/resources/how-tos/r>
- Open Source Intelligence Techniques: Resources for Searching and Analyzing Online Information by Michael Bazzell
- Закон України Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення
- Understanding Net Worth <https://www.extension.iastate.edu/agdm/wholefarm/html/c3-19.html>
- The Net Worth Method Written by: Andrew P. Ross, CPA, CVA, CFE, PFS and Mark S. Warshavsky, CPA/ABV/CFE, CVA, CBA, ASA, CFE, CFFA, DABFA, MBA
<https://www.gettrymarcus.com/the-net-worth-method/><https://www.coursehero.com/file/16695052/NetWorthAnalysis/>

▲ ТЕМА 3. КОРУПЦІЙНІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЩО ПОЛЯГАЮТЬ У ВИКОРИСТАННІ СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ЧИ ПОВ'ЯЗАНИХ З НИМИ МОЖЛИВОСТЕЙ З МЕТОЮ ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ: ПОНЯТТЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ

➔ План

- ▲ Поняття та види корупційних кримінальних правопорушень.
- ▲ Корупційні кримінальні правопорушення, що полягають у заволодінні чужим майном,
- ▲ шляхом зловживання службовим становищем (статті 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 КК України).
- ▲ Корупційні кримінальні правопорушення, що полягають у зловживанні повноваженнями з метою одержання неправомірної вигоди (статті 364, 364-1, 365-2 КК України).
- ▲ Обставини, що обтяжують відповідальність за корупційні кримінальні правопорушення, що полягають у використанні службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди.
- ▲ Розмежування корупційних кримінальних правопорушень, що полягають у заволодінні чужим майном, шляхом зловживання службовим становищем та використанні службових повноважень з метою одержання неправомірної вигоди.

Рекомендовані джерела

Законодавчі акти

- Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
- Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/Text>
- Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698- VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1698-18/page>

Рекомендована література

- Гусаров С.М. Поняття та види корупційних правопорушень, за вчинення яких установлена кримінальна відповідальність // Особливості застосування антикорупційного законодавства: від розслідування до вироку суду. – Харків, 2019. – С. 52-56.
- Дубас В.М. Поняття та види корупційних кримінальних правопорушень //Юридичний науковий електронний журнал. - №6. – 2023. – С.64-68.
- Дорохіна Ю.А., Мороз І.О. Корупція та корупційні злочини в Україні //Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. – Том 30 (69).- №3. – 2019. – С.95-99.
- Задоя К. Узагальнення проблем застосування законодавства, що встановлює відповідальність за корупційні злочини. К., 2019.
- Коваленко В.П. Кримінальна відповідальність за зловживання владою або службовим становищем, вчинене працівником правоохоронного органу: Автореф. дис. канд. юрид. наук. Львів, 2009. 18 с.
- Максимович Р.Л. Поняття службової особи у кримінальному праві України: Монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2008. 304 с.

Правові позиції Верховного Суду

- ▲ Огляд судової практики ВС у кримінальних провадженнях щодо корупційних та пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень. Див.: електронний ресурс https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/info_anons_daigest_oglyad/1524398/ Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини проти власності» від 6 листопада 2009 року №10.
- ▲ Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 27 листопада 2023 року у справі № 51-3348кмо22 (номер кримінального провадження в ЄРДР: 52020000000000078) (щодо застосування статті 364 КК України).
- ▲ Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного кримінального суду від 12 жовтня 2023 року у справі №761/5301/17 (номер кримінального провадження в ЄРДР: 12016000000000542) (щодо застосування ч. 2 ст. 364-1 КК України).
- ▲ Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду від 2 листопада 2022 року у справі № 724/1590/19 (номер кримінального провадження в ЄРДР: 42017260000000015) (щодо застосування ч. 2 ст. 364, ч. 1 ст. 210, ч.1 ст. 366 КК України).
- ▲ Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду від 14 вересня 2022 року у справі № 576/1469/18 (номер кримінального провадження в ЄРДР: 42017201280000029) (щодо застосування передбачених ч. 2 ст. 191, ч. 1 ст. 366, ч. 2 ст. 172 КК України).
- ▲ Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду від 1 вересня 2021 року у справі № 596/531/20 90 (номер кримінального провадження в ЄРДР: 12019210000000229) (щодо застосування передбачених ч. 4 ст. 191, ч. 1 ст. 366 КК України).

▲ ТЕМА 4. КОРУПЦІЙНІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЩО ПОЛЯГАЮТЬ У ПРИЙНЯТТІ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБІЦЯНКИ АБО ОДЕРЖАННІ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ, ПІДКУПІ АБО ЗЛОВЖИВАННЯ ВПЛИВОМ: ПОНЯТТЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ

➔ План

- ▲ Поняття та ознаки корупційних кримінальних правопорушень, що полягають у прийнятті пропозиції, обіцянки або одержанні неправомірної вигоди, підкупі або зловживанні впливом (статті 354, 368, 368-3, 368-4, 369, 369-2 КК України).
- ▲ Неправомірна вигода як предмет корупційних кримінальних правопорушень, що полягають у прийнятті пропозиції, обіцянки або одержанні неправомірної вигоди, підкупі або зловживанні впливом.
- ▲ Ознаки об'єктивної сторони корупційних кримінальних правопорушень, що полягають у прийнятті пропозиції, обіцянки або одержанні неправомірної вигоди, підкупі або зловживанні впливом.
- ▲ Суб'єкти корупційних кримінальних правопорушень, що полягають у прийнятті пропозиції, обіцянки або одержанні неправомірної вигоди, підкупі або зловживанні впливом.
- ▲ Обставини, що обтяжують відповідальність за вчинення корупційних кримінальних правопорушень, що полягають у прийнятті пропозиції, обіцянки або одержанні неправомірної вигоди, підкупі або зловживанні впливом.

Рекомендовані джерела

📖 Законодавчі акти

- Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
- Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1698-18/page>

📖 Рекомендована література

- Бабіков О. П. Підходи до визначення змісту комерційного підкупу (підкупу у приватному секторі) за законодавством країн-членів Європейського Союзу / О. П. Бабіков // Вісник Асоціації кримінального права України. 2015. № 2(5). С. 290-299.
- Бантишев О.Ф., Кузьмін С.А. Хабарництво: Кваліфікація та документування: Практич. посіб. К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2009. 120 с.
- Бурдін В.М. Пропозиція хабара: диференціація кримінальної відповідальності чи криміналізація наміру // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2011. № 4. С. 234-251.
- Гусаров С.М. Поняття та види корупційних правопорушень, за вчинення яких установа кримінальна відповідальність // Особливості застосування антикорупційного законодавства: від розслідування до вироку суду. – Харків, 2019. – С. 52-56.
- Грудзур О.М. Кримінально-правова характеристика провокації хабара: Дис. канд. юрид. наук. К., 2011. 229 с.
- Дорохіна Ю.А., Мороз І.О. Корупція та корупційні злочини в Україні // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. – Том 30 (69).- №3. – 2019. – С.95-99.
- Задоя К. Узагальнення проблем застосування законодавства, що встановлює відповідальність за корупційні злочини. К., 2019.

- Михайленко Д. Г. Підстави кримінальної відповідальності за хабарництво (давання та одержання хабара): Дис. канд. юрид. наук. Одеса, 2009. 264 с.
- Савченко А. В. Корупційні злочини (кримінально-правова характеристика) [текст] навч. посіб. / А. В. Савченко. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 168 с.
- Шиманський Ф.В. Злочини у сфері службової діяльності (кримінально-правовий аналіз): Навчальний посібник. Одеса: Юридична література, 2006. 272 с.

Правові позиції Верховного Суду

- Огляд судової практики ВС у кримінальних провадженнях щодо корупційних та пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень. Див.: електронний ресурс https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/info_anons_daigest_oglyad/1524398/ Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини проти власності» від 6 листопада 2009 року №10.
- Постанова Верховного Суду у складі Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 21 листопада 2023 року у справі №51-3166км22 (номер кримінального провадження в ЄРДР: 12016140000000642) (щодо застосування ч. 3 ст. 368 КК України). Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 4 липня 2023 року у справі № 504/317/21 (номер кримінального провадження в ЄРДР: 62020150000000790) (щодо застосування ч. 2 ст. 369-2 КК України.) Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 25 травня 2023 року у справі № 463/4324/18 (номер кримінального провадження в ЄРДР: 42018140000000120) (щодо застосування ч. 3 ст. 369 КК України).

▲ ТЕМА 5. ОСНОВИ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ

➔ План

- ▲ Визначення криміналістичної характеристики корупційних злочинів.
- ▲ Особливості початкового етапу розслідування корупційних злочинів.
- ▲ Проведення окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на збирання доказів.
- ▲ Використання спеціальних знань під час розслідування корупційних злочинів.

Рекомендована література

- ▲ Алексєєв О.О. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібн. / О.О. Алексєєв, В.К. Весельський, В.В. Пясковський. – К. : Центр учбової літератури, 2014.
- ▲ Журавель В. А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції: монографія / В. А. Журавель. – Харків : Апостіль, 2012.
- ▲ Експертно-криміналістичне забезпечення розкриття та розслідування злочинів: практика, досвід, проблеми / ДНДЕКЦ МВС України; за ред. О. А. Федотова. – Київ, 2014. Кимлик Н. В. Розслідування злочинів, пов'язаних із корупцією / Н. В. Кимлик, Р. В. Кимлик / Міжнародний юридичний вісник. – 2014. – Вип. 1.
- ▲ Корж В. П. Розслідування окремих видів злочинів: навч.-метод. посібн. / В. П. Корж. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012.
- ▲ Розслідування злочинів у сфері господарської діяльності: окремі криміналістичні методики : монографія / кол. авторів: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. – Харків : Право, 2006.
- ▲ Степанюк Р. Л. Основи комплексної методики розслідування службових злочинів корупційної спрямованості, вчинених у бюджетній сфері України / Р. Л. Степанюк // Форум права. – 2012. – № 2.
- ▲ Тіщенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів : монографія / В. В. Тіщенко. – Одеса : Фенікс, 2007.
- ▲ Шевчук В. М. Тактичні операції у криміналістиці: теоретичні засади формування та практика реалізації : монографія / В. М. Шевчук. – Харків : Апостіль, 2013.
- ▲ Щур Б. В. Теоретичні основи формування та застосування криміналістичних методик: монографія / Б. В. Щур. – Харків : Харків юридичний, 2010.
- ▲ Басиста І. В., Галаган В. І., Удовенко Ж. В. Повноваження прокурора на проведення процесуальних дій у кримінальному провадженні: окремі проблеми. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2023. Випуск 1.

▲ ТЕМА 6. ЗАСТОСУВАННЯ ОКРЕМИХ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ

➔ План

- ▲ Загальна характеристика заходів забезпечення кримінального провадження.
- ▲ Заходи, спрямовані на забезпечення участі підозрюваного в КП та виконання ним своїх обов'язків.
- ▲ Заходи, проведення яких забезпечує отримання доказів.
- ▲ Заходи, спрямовані на забезпечення цивільного позову та можливої конфіскації майна.

📖 Рекомендована література

- Азаров Ю.І. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні за рахунок держави / Ю.І. Азаров, Д.П.
- Письменний, О.Ю. Хабло // Юридична наука. – 2014. – № 5.
- Аленін Ю. Цивільний позов у кримінальному провадженні: особливості доказування та вирішення / Ю. Аленін, В. Пожар // Право України. – 2014. – № 10.
- Відшкодування потерпілим від насильницьких злочинів: європейські стандарти і зарубіжне законодавство / О.А. Банчук, І.О. Дмитрієва, Б.В. Малишев, З.М. Саїдова; за заг. редакцією О. А. Банчука. – К. : Москаленко О.М., 2015.
- Глов'юк І. Окремі аспекти доказування при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею / І. Глов'юк // Право України. – 2014. – № 10.
- Грошевий Ю. Проблемні питання застосування КПК України при обранні запобіжних заходів у кримінальному провадженні / Ю. Грошевий, О. Шило // Право України. – 2013. – № 11.
- Дунаєва А. В. Заходи забезпечення кримінального провадження, що застосовуються під час встановлення місцезнаходження підозрюваного, який ухиляється від органів досудового розслідування / А. В. Дунаєва // Митна справа. – 2013. – № 1. – Ч. 2. – Кн. 1.
- Завада С. Правовий статус особи, яка може бути відсторонена від посади у кримінальному провадженні / С. Завада // Підприємництво, господарство і право. – 2013. – № 4.
- Ільєва Т. Відсторонення підозрюваного від посади за рішенням слідчого судді / Т. Ільєва // Підприємництво, господарство і право. – 2013. – № 8.
- Моргун Н. С. Тимчасове вилучення майна як захід забезпечення кримінального провадження, що обмежує право власності / Н. С. Моргун // Митна справа. – 2014. – № 3(93). – Ч. 2.
- Москалюк Ю. Д. Підстави і процесуальний порядок застосування домашнього арешту як запобіжного заходу в Україні / Ю. Д. Москалюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – 2014. – Вип. 5. – Т. 3.
- Нор В. Інститут відшкодування (компенсації) шкоди у кримінальному провадженні за чинним КПК України: здобутки і резерви для вдосконалення / В. Нор // Право України. – 2013. – № 11.
- Руденко А. Е. Накладення арешту на майно для забезпечення цивільного позову / А. Е. Руденко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Вип. 3. – Т. 1.
- Смоков С. Тимчасове вилучення та арешт майна: доказ чи захід забезпечення кримінального провадження / С. Смоков, Д. Лісніченко // Право України. – 2015. – № 5. Толокольніков С. В. Право юридичної особи на відшкодування немайнової шкоди в кримінальному судочинстві за КПК України 2012 року / С. В. Толокольніков // Часопис Академії адвокатури України. – 2012. – № 4. Фаринник В. І. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика : монографія / В. І. Фаринник. – К. : Алерта, 2017.
- Галаган В.І. Дотримання прав громадян під час застосування окремих заходів забезпечення кримінального провадження. Європейський правничий часопис. 2025. Вип. 8
- Шкелебей В. А., Галаган В. І., Удовенко Ж. В. Проблеми законодавчого врегулювання використання штучного інтелекту під час досудового розслідування в умовах воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2025. Вип. 90. Ч. 4.

▲ КЕЙС-СТАДІ

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ТА ІНШИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ

Друга частина курсу

▲ ПОПЕРЕДНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ, ПІДСТАВИ ВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ДО ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ (ЄРДР)

ЗАНЯТТЯ 1. СКЛАДАННЯ СХЕМИ ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

👉 Опис

Студенти поділяються на групи по 10-12 осіб (три групи). Кожній групі пропонується проаналізувати інформацію, отриману з відкритих реєстрів та інших джерел, на предмет наявності ознак корупційних кримінальних правопорушень. Після обговорення та дискусії учасники мають презентувати свої рішення щодо внесення відомостей до ЄРДР із визначенням первинної кваліфікації.

Для зручності презентації обґрунтування прийнятого рішення групи мають подати інформацію у вигляді схеми. Презентація результатів роботи в групах.

Коментарі тренерів. Кожна з груп презентує рішення щодо внесення/невнесення відомостей до ЄРДР, первинну кваліфікацію та схему вчинення корупційного кримінального правопорушення (на кожную групу – до 10 хв.).

ЗАНЯТТЯ 2. СКЛАДАННЯ ПЛАНУ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

👉 Опис

З урахуванням попередньої інформації, отриманої з відкритих та закритих джерел, а також інформації, здобутої на початковому етапі досудового розслідування, скласти план його проведення. Презентація результатів роботи в групах. Коментарі тренерів (на кожную групу – до 7 хв.).

▲ СКЛАДАННЯ КЛОПОТАННЯ ПРО ДОЗВІЛ НА ОБШУК ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ (МОТИВУВАЛЬНА ЧАСТИНА)

ЗАНЯТТЯ 3-4. ПІДГОТОВКА ДО ОБШУКУ

📄 Опис

Кожній групі пропонується підготувати клопотання до слідчого судді про дозвіл на обшук, під час якого планується відшукати та вилучити речі й документи відповідно до запропонованої фабули. Результатом групової роботи має бути складене відповідне клопотання до слідчого судді (мотивувальна частина). Модельовання судового засідання: розгляд слідчим суддею клопотання про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи. Під час судового засідання група презентує обґрунтування клопотання до слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи. Результатом судового засідання має стати прийнята слідчим суддею ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи. Після змодельованого судового засідання клопотання оцінюють та аналізують тренери (панельна дискусія).

ЗАНЯТТЯ 5-6. ОБШУК

📄 Опис

Студентам пропонується на виконання ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи провести обшук, під час якого будуть створені умови та підстави для особистого обшуку та затримання особи.

На підставі зібраних фактичних даних під час проведення обшуку студенти мають:

- ▲ забезпечити дотримання прав і законних інтересів учасників процесуальної дії;
- ▲ забезпечити дотримання адвокатського імунітету;
- ▲ провести особистий обшук;
- ▲ здійснити затримання особи на підставі п.3 ч.1 ст.208 КПК України;
- ▲ вилучити речі та документи, що мають значення у кримінальному провадженні;
- ▲ скласти протокол обшуку, у якому відобразити його хід та результати.

Проведення цієї процесуальної дії фіксується за допомогою відеозапису. Відповідно, аналіз результатів обшуку та затримання особи в ході обшуку здійснюється на підставі зробленого відео. Результатом обговорення має стати аналіз отриманих під час обшуку доказів на предмет їхньої належності та допустимості. Складання клопотання про арешт майна, вилученого під час проведення обшуку, та іншого майна.

ЗАНЯТТЯ 7. ДОПИТ СВІДКА У КОНФЛІКТНІЙ ТА БЕЗКОНФЛІКТНІЙ СИТУАЦІЯХ

👉 Опис

Імітація конфліктного та безконфліктного допиту особи – учасника проведення обшуку. Коментарі тренерів щодо підготовки, тактичних прийомів проведення допиту та одержаних результатів.

ЗАНЯТТЯ 8. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

👉 Опис

Слухачі в групах на підставі зібраних фактичних даних у межах змодельованого кримінального провадження визначають перелік доцільних заходів забезпечення кримінального провадження. Після цього кожна група одержує від тренерів завдання скласти клопотання про застосування конкретного заходу забезпечення кримінального провадження.

Результатом групової роботи має бути складене відповідне клопотання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Презентація результатів роботи в групах. Коментарі тренерів.

ЗАНЯТТЯ 9. СКЛАДАННЯ ЗАПИТУ ПРО МІЖНАРОДНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

👉 Опис

Слухачі в групах на підставі зібраних фактичних даних у межах змодельованого кримінального провадження визначають:

- ▲ інформацію, яку можна отримати шляхом здійснення міжнародного співробітництва;
- ▲ запитувану сторону для звернення до неї із запитом;
- ▲ необхідну для отримання такої інформації запитувану процесуальну дію з урахуванням особливостей її проведення.

Після цього кожній групі дається завдання скласти запит про міжнародну правову допомогу для проведення процесуальних дій з урахуванням зібраних на цей час доказів. Такими діями можуть бути допити свідків, накладення арешту на майно, тимчасовий доступ до речей і документів (зокрема доступ до банківської таємниці).

ЗАНЯТТЯ 10. ФОРМИ ЗАКІНЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

👉 Опис

Кожній групі пропонується визначити конкретну форму закінчення досудового розслідування та підготувати відповідний документ – обвинувальний акт, угоду чи постанову про закриття кримінального провадження.

Галаган

Володимир Іванович –

завідувач кафедри кримінального та кримінального процесуального права факультету правничих наук НаУКМА, доктор юридичних наук, професор, спеціалізація – кримінальний процес, криміналістика, судова експертиза. Автор більш ніж 160 наукових статей і 15 монографій, у тому числі у співавторстві. Серед них монографії у співавторстві «Встановлення процесуального статусу окремих осіб, які беруть участь у досудовому провадженні» (2012), «Процесуальний порядок і тактика отримання зразків для експертизи у кримінальному провадженні України» (2015), «Дотримання прав учасників кримінального провадження під час проведення освідування» (2015), «Процесуальний порядок накладення арешту на кореспонденцію у кримінальному провадженні України» (2017), «Недоторканність права власності як засада кримінального провадження на досудовому розслідуванні» (2017), «Встановлення події кримінального правопорушення як обставини, яка підлягає доказуванню у кримінальному провадженні» (2017), «Процесуальні правовідносини слідчого, прокурора та слідчого судді на стадії досудового розслідування» (2018) тощо. Спеціалізується на питаннях досудового розслідування, особливостях початку кримінального провадження та вилучення матеріальних джерел інформації під час проведення обшуку, огляду, тимчасового доступу до документів та подальшого вирішення питання про їх використання як джерел доказів. Брав участь у підготовці детективів НАБУ.

Контактна інформація: galaganvi@ukma.edu.ua

Бойко

Андрій Михайлович –

професор кафедри кримінального та кримінального процесуального права факультету правничих наук Національного університету «Києво-Могилянська академія», д.ю.н., професор. У 1989 році закінчив юридичний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка. Після закінчення аспірантури, з 1994 році і до 2015 року працював у цьому університеті на юридичному факультеті на посадах асистента, доцента, завідувача кафедрою, декана юридичного факультету. З 2015 по 2019 роки був членом Вищої ради юстиції/правосуддя. Автор більше ста наукових праць з кримінального права та кримінології. Член науково-консультативної ради при Верховному Суді (2018 р. – до сьогодні). Був членом Конституційної Комісії (2015 – 2019) та Ради з питань судової реформи при Президенті України (2015 – 2019). Заслужений юрист України.

Контактна інформація: andriy.boyko@ukma.edu.ua

Удовенко

Жанна Володимирівна –

професор кафедри кримінального та кримінального процесуального права факультету правничих наук НаУКМА, доктор юридичних наук, професор.

З липня 1994 року по січень 2019 року проходила службу в органах внутрішніх справ України, а згодом – в Національній поліції України. У жовтні 2004 року захистила кандидатську дисертацію на тему: «Криміналістичне забезпечення процесу доказування на досудовому слідстві». З червня 2003 року працювала на посаді викладача, старшого викладача, доцента, професора в навчально-науковому інституті підготовки слідчих і криміналістів Національної академії внутрішніх справ. Брала участь у підготовці детективів НАБУ. Викладає курси «Криміналістика», «Кримінальний процес», «Доказування на досудовому розслідуванні» та ін. Жанна Володимирівна є автором та співавтором понад 150 публікацій, зокрема 25 наукових статей, 7 навчальних посібників з грифом МОН України.

Контактна інформація:

zhanna.udovenko@ukma.edu.ua

Крикун-Труш

Артем Вікторович –

Адвокат, партнер та керівник практики White-Collar Crime у Miller, експерт Національної асоціації адвокатів України. Спеціалізується на кримінальному праві та захисті бізнесу, корпоративних розслідуваннях (у тому числі транскордонних) та комплаєнсі. Артем - у минулому старший детектив Національного антикорупційного бюро України, визнаний Reformer of the Week за версією видання KyivPost. Є постійним експертним партнером ACREC з 2017 року.

Контактна інформація:

artem.krykuntrush@gmail.com

Легін Андрій Валерійович –

Старший детектив Національного Антикорупційного Бюро України, аспірант кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ. Андрій Валерійович має 6-річний стаж викладання курсу, зокрема з 2016 р. входить до авторського колективу розробників курсу, а також бере участь у викладанні навчальної дисципліни.

Юрчишин Іван Богданович -

Старший детектив Національного Антикорупційного Бюро України, доктор філософії (кандидат юридичних наук) Національної академії Служби безпеки України (м. Київ), та Пенітенціарної академії України (м. Чернігів). Тема дисертаційного дослідження: «Кримінально-правова характеристика незаконного збагачення».

Горбенко Ганна Михайлівна -

директор департаменту комплаєнсу та фінмоніторингу ОТР Банку; Державний експерт з оцінки відповідності Конвенції ООН проти корупції. Сфера практики: Протидія корупції, AML.

Ганна Горбенко має 10+ річний досвід роботи у організації фінансових розслідувань на державному рівні. Досвідчений фахівець з управління розслідуваннями кримінальних корупційних злочинів високопосадовців (недостовірне декларування, незаконне збагачення), злочинів, пов'язаних з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. Володіє навичками з фінансової розвідки, судово-бухгалтерської експертизи та законодавчої ініціативи. Ганна працювала шість років в Державній службі фінансового моніторингу України, де здійснювала керівництво фінансовими розслідуваннями, представляла ПФР України в Євразійській групі з протидії легалізації злочинних доходів та фінансування тероризму. Проходила практику в Юридичному департаменті Congressman Austin Scott, House of Representatives, Washington DC. В Національному антикорупційному бюро України працює з 2015 року. Проводила навчання представників правоохоронних органів України та Киргизстану з проведення фінансових розслідувань та пошуку, обробки і аналізу інформації у базах даних.

З 2017 року є державним експертом від Національного бюро з оцінки відповідності Конвенції ООН проти корупції. У 2019 році проводила оцінку Республіки Хорватія від України. Магістр права (ОДУВС), міжнародних економічних відносин/міжнародного права (ДНУ), державного управління (НАДУ), MBA (ВТУ). Аспірантка кафедри адміністративного права Національної академії внутрішніх справ.

У 2012 році визнана однією з 40 Under 40 Emerging Leaders, ініційованим U.S.-Ukraine Foundation. Член Асоціації правників України. Співзасновник неприбуткової організації «International Advisers Association», керівник комітетів «AML», «Фінансові розслідування».

Контактна інформація:

gorbenkoganna1@gmail.com

